

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
06.02.2023. – 10.02.2023.

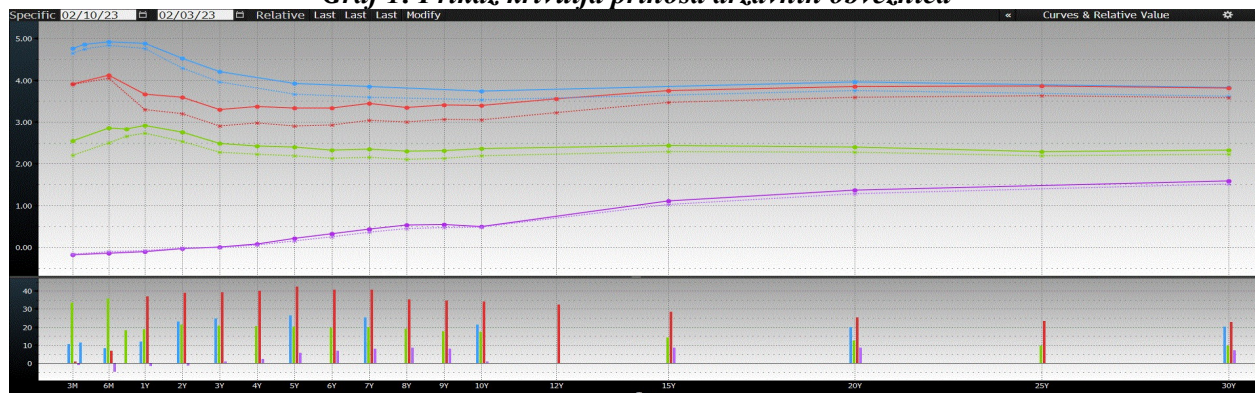
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona		SAD		Velika Britanija		Japan	
	3.2.23	10.2.23	3.2.23	10.2.23	3.2.23	10.2.23	3.2.23	10.2.23
2 godine	2.55	2.76	4.29	4.52	3.25	3.63	-0.02	-0.04
5 godina	2.20	2.40	3.66	3.92	2.92	3.34	0.17	0.22
10 godina	2.19	2.36	3.52	3.73	3.06	3.40	0.50	0.50

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	3.2.23	10.2.23
3 mjeseca	2.244	2.584
6 mjeseci	2.497	2.854
1 godina	2.756	2.940

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10.02.2023. godine (pune linije) i 03.02.2023. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Uz izuzetak četvrtka prinosi obveznica eurozone su tokom protekle sedmice svakodnevno bilježili rast jer je veći broj zvaničnika ECB nastavio da ukazuje na potrebu provođenja restriktivne monetarne politike dok ne bude jasno da se inflacija približava ka ciljanom nivou od 2%. Tako je u izjavama većeg broja članova UV ukazivano na to da već najavljeno povećanje kamatnih stopa od 50 baznih poena na sjednici u martu vjerovatno neće biti posljednje. Na izraženiji pritisak na prednjem dijelu krive prinosa imala je i odluka ECB da će od 1. maja plaćati manju kamatnu stopu na državne depozite, tj. referentu kamatnu stopu za prekonoćne depozite (€STR) umanjenu za 20 baznih poena. Na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su povećani između 17 i 21 bazni poen, a prinosi italijanskih obveznica između 18 i 28 baznih poena. Pozitivan podatak o većem padu inflacije u Njemačkoj od očekivanog je privremeno uticao na pad prinosa u četvrtak, a ovaj podatak bi mogao u konačnici da se odrazi i na finalne podatke inflacije na nivou eurozone koji se objavljuju 23. februara, jer je isti objavljen sa zakašnjenjem. Pored toga, guverner Centralne banke Francuske De Galhau je izjavio da bi inflacija u Francuskoj trebalo da zabilježi vrhunac u prvoj polovini godine i onda da počne da usporava. Takođe, izjavio je da mogućnost ekonomske recesije u Francuskoj može biti isključena u 2023. godini.

Prema istraživanju koje provodi ECB inflatorna očekivanja potrošača u decembru su za narednih 12 mjeseci iznosila 5% (nepromijenjeno u odnosu na prošli mjesec), dok očekivanja za naredne 3 godine iznose 3% (ranije očekivano 2,9%). Očekivanja ekonomskog rasta za narednu godinu su poboljšana, dok su izgledi za stopu nezaposlenosti „značajno smanjeni“.

Ekonomski institut Ifo je objavio da je procenat njemačkih kompanija koje strahuju za opstanak na početku ove godine smanjen u svim sektorima, iako visoka inflacija i slaba potrošnja nastavljaju da predstavljaju probleme, posebno maloprodavcima. Istraživanje ovog instituta je pokazalo da je u januaru oko 4,8% kompanija smatralo da su njihova poslovanja ugrožena u poređenju sa 6,3% iz decembra. Dakle, prema Ifo institutu, ekonomsko usporenje vjerovatno neće ostaviti značajnije tragove u formi nesolventnosti korporacija.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	FEB	-13,5	-8,0	-17,5
2.	Maloprodaja – EZ (G/G)	DEC	-2,7%	-2,8%	-2,5%
3.	Maloprodaja – Italija (G/G)	DEC	-	3,4%	4,4%
4.	Fabričke porudžbine – Njemačka (G/G)	DEC	-11,6%	-10,1%	-10,2%
5.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	DEC	-1,6%	-3,9%	-0,5%
6.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	DEC	-0,6%	0,6%	-0,7%
7.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	DEC	-	0,6%	-2,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	DEC	-1,7%	0,1%	-3,4%
9.	Industrijska prodaje – Holandija (G/G)	DEC	-	10,0%	12,9%
10.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	DEC	-	0,5%	0,0%
11.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	DEC	-1,20	-1,49	-1,36
12.	Bilans tekućeg računa – Njemačka (u milijardama EUR)	DEC	-	24,3	17,5
13.	Bilans tekućeg računa – Francuska (u milijardama EUR)	DEC	-	-8,5	-6,8
14.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	JAN	10,0%	9,2%	9,6%
15.	Stopa inflacije – Holandija (final.)	JAN	8,4%	8,4%	11,0%
16.	Stopa inflacije – Portugal (final.)	JAN	8,6%	8,6%	9,8%
17.	Stopa nezaposlenosti – Portugal (Q/Q)	IV kvartal	-	6,5%	5,8%

SAD

Tokom protekle sedmice kriva prinosa na američke državne obveznice je **zabilježila najveću inverziju od 80-ih godina prošlog vijeka**. Razlika između prinosa obveznica sa dospeljećem od 2 i 10 godina povećana je na više od 80 baznih poena.

Ministrica finansija SAD Yellen je izjavila da „vidi put“ za izbjegavanje recesije u kombinaciji pada inflacije sa snažnom američkom ekonomijom, te snažnim tržištem rada. „Kada imate najnižu stopu nezaposlenosti u posljednjih više od 50 godina, onda nema recesije“, izjavila je Yellen. Takođe, istakla je kako je inflacija i dalje previsoka, ali da se usporavala u posljednjih šest mjeseci, te da bi se mogla značajno smanjiti s obzirom na mjere koje je usvojila Bidenova administracija, uključujući korake za smanjenje troškova benzina i lijekova na recept.

Predsjednik Feda Powell je izjavio da kamatne stope treba da nastave da se povećavaju u narednom periodu kako bi se smanjila inflacija, te je istakao kako bi troškovi zaduživanja mogli dosegnuti veći nivo nego što to tržišni analitičari i kreatori monetarne politike predviđaju. U izjavama zvaničnika Feda je naglašena predanost banke borbi protiv inflacije, te je istaknuto da dosadašnje pooštavanje monetarne politike nije uspjelo oslabiti tržište rada. Članica FOMC-a Cook je izjavila da je pooštavanje monetarne politike „u manjim koracima“ tokom narednog perioda ispravna stvar, dok je njen kolega Waller istakao da će stope možda morati biti na višim nivoima duže nego što to pojedini očekuju.

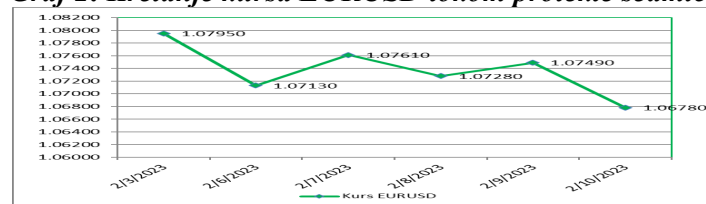
Tržište SAD je trenutno fokusirano na iščekivanje podataka o stopi inflacije koji će vjerovatno dati jasniju sliku o daljem putu monetarne politike Feda.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u milijardama USD)	DEC	-68,5	-67,4	-61,0
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	3. feb	-	7,4%	-9,0%
3.	Veleprodajne zalihe (M/M) F	DEC	0,1%	0,1%	0,9%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	4. feb	190.000	196.000	183.000
5.	Kointinuirani zahtjevi nezaposlenih	28. jan	1.660.000	1.688.000	1.650.000
6.	Indeks rasp. potrošača Un. iz Mičigena P	FEB	65,0	66,4	64,9

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,0795 na nivo od 1,0678.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice pojedini članovi MPC BoE su iznosili različita gledišta o pitanju daljeg kretanja kamatnih stopa. Član MPC BoE Mann je izjavila da je potrebno ostati na sadašnjem kursu monetarne politike, te da je po njenom mišljenju naredni korak BoE vjerovatno još jedno povećanje kamatne stope, prije nego održavanje sadašnje stope ili pak njeno smanjenje. Guverner BoE Bailey naglasio je neizvjesnost oko daljih izgleda kamatnih stopa. Pojedini zvaničnici smatraju da bi kamatne stope u Velikoj Britaniji tokom ove godine mogle da budu smanjene pod uticajem pritiska na domaćinstva i biznise koji dolaze zbog visokih troškova pozajmljivanja. Tenreyro, koja je član MPC BoE, je naglasila da su prema njenom viđenju kamatne stope već sada visoke, te smatra da je inflacija u Velikoj Britaniji na putu smanjenja uprkos zabrinutosti koju ističu drugi članovi MPC BoE, a koji ukazuju da bi inflacija mogla trajno ostati na višim nivoima. Tenreyro je istakla da će inflacija u ovoj godini biti smanjena, osim ukoliko ne dođe do nekog novog globalnog šoka ili nekog neočekivanog događaja, te je pad inflacije uglavnom zagarantovan. Sa druge strane Haskel, takođe član MPC BoE, ističe da ekonomska teorija sugerise da bi neizvjesnosti oko uporne inflacije trebale biti suočene sa snažnijim djelovanjem. Prema tome, kako smatra Haskel, inflacija je više postojana nego što se očekivalo, te treba djelovati snažnije ukoliko to bude potrebno.

Premijer Sunak je zatražio od visokih ministara i zvaničnika da izrade planove za obnovu veza sa EU u nizu politika. Zvaničnici Velike Britanije se nadaju da će u narednim danima moći predstaviti rješenje dugogodišnjeg trgovinskog spora sa EU nakon Brexita, a koji se odnosi na pitanje Sjeverne Irske. Tim premijera Sunaka očekuje da će na ovaj način uspostaviti bolje veze sa blokom EU.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G)	DEC	-5,2%	-4,0%	-4,3%
2.	Prerađivački sektor (G/G)	DEC	-6,1%	-5,7%	-5,6%
3.	Uslužni sektor (M/M)	DEC	-0,3%	-0,8%	0,2%
4.	Građevinski sektor (G/G)	DEC	2,8%	3,7%	4,6%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	DEC	-17,300	-19,271	-14,655
6.	GDP (Q/Q) P	IV kvartal	0,0%	0,0%	-0,2%
7.	Lična potrošnja (Q/Q) P	IV kvartal	-0,1%	0,1%	-0,4%
8.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	IV kvartal	0,4%	0,8%	0,5%
9.	Izvoz (Q/Q) P	IV kvartal	-0,6%	-1,0%	9,4%
10.	Uvoz (Q/Q) P	IV kvartal	-0,4%	1,5%	-2,9%
11.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) P	IV kvartal	-0,3%	4,8%	-3,2%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, pa je kurs EURGBP zabilježio pad sa nivoa od 0,89555 na nivo od 0,8853. GBP je blago aprecirala u odnosu na USD, pa je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,2056 na nivo od 1,2062.

JAPAN

Vlada Japana planira da početkom ove sedmice predstavi Parlamentu kandidata za budućeg guvernera BoJ, objavio je javni servis NHK. Tržišta pomno prate tok imenovanja novog guvernera kako bi saznali koliko brzo bi BoJ mogla da krene sa postepenim ukidanjem masivnih podsticaja.

Časopis Nikkei je u petak objavio da će premijer Japana Kishida imenovati Uedu, profesora i bivšeg člana Odbora BoJ, da preuzme rukovodstvo BoJ od aprila, kao i da će imenovati Himino i Uchida za zamjenike guvernera BoJ. Nakon što je časopis Nikkei objavio ovu iznenadnu vijest, JPY je zabilježio oštre volatilitnosti na tržištu. Odluka je iznenadila mnoge investitore koji su očekivali da će dugogodišnji lider i zamjenik guvernera BoJ Amamiya naslijediti Kurodu. Nikkei je objavio da je Amamiya odbio da preuzme tu funkciju. Kazuo Ueda je izjavio da je trenutna ultrastimulativna monetarna politika odgovarajuća i da treba da se nastavi u tom pravcu. Takođe je dodao da još nije odlučeno o njegovom imenovanju. Na pitanje kako bi vodio politiku kada bi bio imenovan, izjavio je kao akademik da je važno donositi različite odluke logično i jasno ih objašnjavati.

Premijer Japana Kishida je izjavio da će pažljivo razmotriti kakav uticaj na tržište će imati izbor novog guvernera BoJ, ukazujući da se sa „velikom” promjenom signalizira hitna promjena u BoJ. Kishida je dodao da prati moguće reakcije na tržištu, jer su povezane sa osnovnim pravcem ekonomske politike i dobijaju veliku pažnju finansijskog i poslovnog svijeta.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Novčana primanja zaposlenih (G/G)	DEC	2,5%	4,8%	1,9%
2.	Potrošnja u domaćinstava (G/G)	DEC	-0,4%	-1,3%	-1,2%
3.	Vodeći indeks P	DEC	97,1	97,2	97,7
4.	Koicidirajući indeks P	DEC	98,9	98,9	99,3
5.	Tekući bilans (u milijardama JPY)	DEC	112,0	33,4	1.803,6
6.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	DEC	-1.115,7	-1.225,6	-1.537,8
7.	Monetarni agregat M2 (G/G)	JAN	-	2,7%	2,9%
8.	Monetarni agregat M3 (G/G)	JAN	-	2,3%	2,5%
9.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	JAN	-	-9,7%	0,9%
10.	Indeks proizv. cijena uslužnog sektora (G/G)	JAN	9,7%	9,5%	10,5%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 141,62 na nivo od 140,39. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio rast sa nivoa 131,19 na nivo od 131,36.

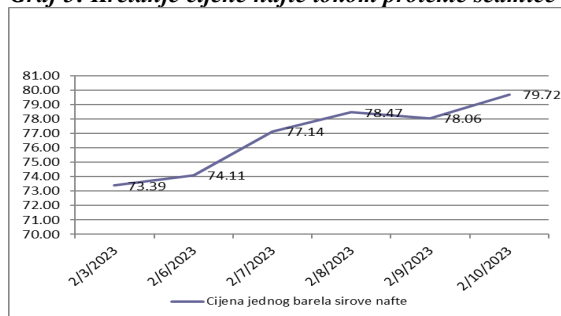
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju tržišta nafte u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 73,39 USD (EUR 67,99).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je uglavnom imala tendenciju rasta. Početkom sedmice cijena nafte se održavala na nešto nižem nivou uglavnom zbog zabrinutosti usljed sporijeg rasta glavnih ekonomija koje bi mogle imati manju potrebu za ovim energentom. Međutim, u utorak je došlo do pojačanog optimizma oko oporavka tražnje Kine, kao i zabrinutosti oko ponude nafte nakon što je glavni terminal zatvoren zbog zemljotresa u Turskoj, što je uticalo na rast cijene nafte. Narednog dana cijena je nastavila da se povećava, jer su investitori izrazili zabrinutost da bi rast kamatnih stopa u SAD mogao usporiti. Blagi pad cijene nafte zabilježen je u četvrtak nakon što su objavljeni podaci da su zalihe nafte u SAD dostigle najviši nivo u posljednjih mjesec dana, ali i zbog signala da bi Fed mogao nastaviti sa povećanjem kamatnih stopa. Rast cijene je nastavljen u petak, nakon što je Rusija objavila da će smanjiti obim proizvodnje nafte u narednom mjesecu, a kao rezultat odluke zapadnih zemalja da uvedu gornji nivo cijene za rusku naftu. Rusija će od marta smanjiti obim proizvodnje za 5% ili za 500.000 barela dnevno, izjavio je zamjenik premijera Rusije i de facto ministar za energetiku Rusije Alexander Novak.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 79,72 USD (EUR 74,66). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena je povećana za 8,63%.

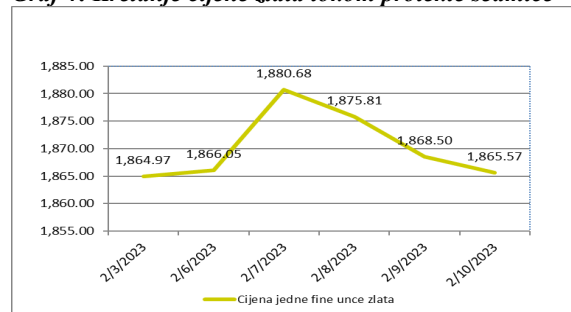
Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.864,97 USD (EUR 1.727,62).

Početkom sedmice cijena zlata je povećana pod uticajem aprecijacije USD, te nakon što je predsjednik Feda Powell istakao da je proces dezinflacije započet, ali da i dalje predstoji značajan put da se pređe prije nego se inflacija stabilizuje. Sredinom sedmice cijena zlata je počela da se smanjuje. Pad je uslijedilo zbog aprecijacije dolara, ali i zbog stavova investitora koji još uvijek procjenjuju izjave zvaničnika Feda o monetarnoj politici. Predsjednik Feda Powell je primijetio nedavni napredak u odnosu na inflaciju, te je upozorio da bi snažno tržište rada i nestabilna inflacija mogli izazvati dalji rast kamatnih stopa, što se odražava na smanjenje cijene zlata, trenutno ispod 1.900 USD po unci. Investitori su do kraja sedmice procjenjivali da bi Fed mogao zauzeti pesimističan stav o pitanju kamatnih stopa, uzimajući u obzir novije podatke sa tržišta rada u SAD. Cijena zlata tokom trgovanja u petak se blago smanjila u odnosu na dan ranije, te se našla blizu najnižeg nivoa u posljednjih mjesec dana pod uticajem pritiska da bi prinosi na kratkoročne obveznice mogli da se povećaju, jer su se pojačala očekivanja oko daljeg rasta kamatnih stopa Feda. Fokus investitora sada je na podacima o inflaciji koji će ukazati na dalju politiku Feda. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.865,57 USD (EUR 1.747,12). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena zlata je veoma blago povećana za 0,03%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.